

[Helle Degn]

Det er beklageligvis den sidste model, undervisningsministeren valgte igennem 1980'erne. Optagelsesreglerne er derfor blevet stadig mere uoverskuelige for de unge, deres forældre og studievejlederne. Uoverskueligheden øges ved, at det er svært for de unge og uddannelsesinstitutionerne at skelne mellem realiteter og fikse ideer. Optagelsesreglerne er også blevet stadig mere styrende for undervisningens daglige indhold, fordi en stadig større andel af undervisningstiden medgår til at øve sig i at gå til prøve.

Forespørgerne finder derfor tiden inde til den offentlige debat om optagelsesreglerne, som undervisningsministeren opgav at gennemføre i foråret 1990. Ministeren greb til at fastlægge regler ad administrativ vej for en kvote 1- og en kvote 2-optagelsesmodel med en udstrakt grad af selvadministration på de enkelte institutioner, hvilket uvægerlig ender i et uoverskueligt kaos.

For offentligt at få belyst de enkelte partiers hele holdning til optagelsesreglerne ser forespørgerne – og ikke mindst de unge, lærerne og vejlederne – frem til denne debat med stor interesse.

Besvarelse

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Finanslovforslaget for 1991 indeholder en række forslag, hvorved antallet af afviste i år kan formindskes med op mod 5.000 ansøgere. Hvert eneste år op gennem 1980'erne er antallet af pladser blevet øget. I 1991 vil der således inden for den koordinerede tilmelding være næsten 40.000 pladser. Det svarer til, at der nu kan optages 54 pct. af en ungdomsårgang. Det er en voldsom stigning i forhold til året før og næsten 25 pct. flere end for halvandet år siden.

Man skal erindre sig, at det i øjeblikket ikke er 54 pct., men kun knap 50 pct. af en ungdomsårgang, som overhovedet kan sætte kryds i disse skemaer, og der er altså plads til 54 pct.

Når man så tænker på, at der også er tilbud til studenterne, hf'erne osv. inden for politi, forsvar, søfart, landbrug osv., og at 4.000–5.000 måske kan få pladser inden for disse områder, må man nødvendigvis konkludere, at vi er tæt på mætningspunktet.

Om 10 år vil der jo kun være 50.000 i hver årgang, og man kan næsten gyse ved tanken om, at vi til den tid har lige så mange pladser. Så bli-

ver der slet ingen smede, butiksansatte og HK'ere, så bliver der slet ingen til de erhvervsuddannelser, som traditionelt to tredjedele af de unge søger.

Det skal også bemærkes, at man i Sverige afviser over halvdelen af alle ansøgere, hvilket jo i parentes bemærket ikke forhindrer Sverige i at have næsten fuld beskæftigelse. Der er altså ikke nogen nødvendig sammenhæng mellem antallet af pladser og antallet af arbejdsløse.

Tilbage til Danmark: En del af forøgelsen af pladserne ligger som i 1990 på bachelorpladser inden for humaniora og naturvidenskab. Her blev det sagt meget klart i vejledningsavisen – og det var aftalt mellem partier, der repræsenterer et flertal i Tinget – at universiteterne selv fastsætter, hvilke uddannelsesmæssige krav den studerende skal opfylde for at læse videre på en overbygningsuddannelse.

Kravene skal bl.a. sikre kvalitet og højt niveau for kandidatuddannelserne, og den formulering fra vejledningsavisen, som blev så grundigt afhandlet, vil jeg naturligvis henholde mig til. Hvis kvalitetskravene fastsættes sådan, at der bliver en betydelig stigning i kandidatproduktionen, får det naturligvis budgetmæssige konsekvenser, og det må der så tages højde for til den tid.

Fra i år vil optagelsen til de videregående uddannelser ske efter de regler, der er angivet i den nu udstedte bekendtgørelse, som et flertal har godkendt. Efter denne optages der i to kvoter som hele tiden planlagt: en kvote med eksamensgennemsnit og en kvote, hvor man optager efter institutionens bestemmelse, efter individuel vurdering og på baggrund af relevante kvalifikationer. Jeg vil gerne her indskyde, at alt hele vejen igennem er gået til præcis sådan, som det skal, og alt har hele vejen igennem været godkendt af et flertal her i Tinget.

Jeg er enig med rektor Ove Nathan i, at udviklingen i de kommende år vil gå i retning af mere individuel bedømmelse. Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg gerne vil overlade institutionerne hele opgaven og fjerne alle reglerne. Det vil jeg gerne på dette felt, og som forespørgerne ved, vil jeg også godt fjerne en hel del regler på hf, men det må ministre jo finde sig i at de ikke kan få lov til.

Men jeg er glad for, at der åbenbart nu er gryende forståelse for, at det er en rigtig udvikling at overlade dette optagelsesbureaukrati til in-